

2

'arinn

Nr. 214 - 8. NOVEMBER 1997

Tórshavnar Manskór á ferð og á fløgu

Fyri fyrstu ferð er ein fløga komin út við føroyskum manskóri, og er tað Tórshavnar Manskór, sum hevur tikið hetta stigið. Kórið hevur tiggju ár baki, men manskórddir hava verið at hoyrt í høvuðsstaðnum áður.

Kórið hevur ferðast nógv, og í næstum gongur leiðin til tey baltisku londini. Men høvi verður eisini hjá føroyingum at hoyra menninir synja, áðrenn farið verður avstað.

Tórshavnar Manskór
hevur nú givið út fløgu

THEODOR E. D. OLSEN

Nógv eru fløgurnar, sum floyma inn á tann føroyska marknaðin í hesum døgum. Summar eru tó forkunnugari enn aðrar, og ein søgulig útgáva kemur út í dag. Talan er nevniliga fløguna hjá Tórshavnar Manskóri, og er hendan eisini tann fyrsta útgávan við einum manskóri í Føroyum.

Tórshavnar Manskór sang fyrstu ferð alment tann 22. mars 1987 í Norðurlandahúsinum og hevur sostatt 10 ár á baki. Men eina heila øld framman undan, í 1886, tá fólkatalið í høvuðsstaðnum var um 1200, átti Havnin eitt manskór. Menn vita lítið um søguna hjá hesum kóri, og hvat mundi vera á skránni hjá tí, men í øllum førum hevur Anton Degn verið ein av aðalkreftunum. Hann gjørdi fleiri útsendingar, teirra millum eina til Kvívíkstátt.

Vistu hvat fyriførst úti í helmi

Sangararnir í Havnni seinast í undanfarna øld fylgdu tó eisini væl við í tí, sum hendi úti í verðini, og fyrst

í hesari øldini framfórdu teir m.a. »Pílagrímskórið« hjá Wagner, sum annars doyði í 1883, so hetta hevur verið rættiliga fesk í Útnorði tá.

Í 1920'unum var Jógvan Waagstein kórleiðari, og hann eigur eisini trý tey fyrstu lógini á hesi nýggju fløguni.

Manskórið var tá partur av »Thorshavns Musikforening« sum annars var trý ár yngri enn sjálvt kórið, men í 20'unum var heitið føroyskað til »Tórshavnar Sang- & Musikkfelag« og seinni broytt til »Havnar Sangfelag«.

Í fyrstiárunum og fram til 1957 var Gunnar Mikkelsen leiðari hjá Havnar Manskóri, sum tað kallaðist tá, men síðani var tað bert til serstøk høvi, at manskórsangur hoyrdist í Havnni. Í sekstiárunum og fram til áttatiárinu vóru bert tvey almenn kór í høvuðsstaðnum, og vóru tey bæði blandað.

Talið færfaldaðist

Fyrst í 80'unum kom ein nýggj frítíðarskipan í gildi fyri ta gomlu kvøldskúlalógina, sum hevði verið galdandi síðani miðskeiðis

í 30'unum. Henda skipan gav nýggjar møguleikar, tí m.a. fevndi hon eisini um kórvirksemi. Úrslitið var, at umframt at kórini øktust sera nógv - mitt 80'unum vóru 8 almenn kór í Havn - so broyttust repertoire og klangerin, eins tann samlaða heildin bleiv munandi tambað.

Manskórddir í Havnni aftan á 30 ár

30 ár eftir at eitt manskór seinast hevði sungið regluliga í Havnni, kundi ein so aftur hoyra manskórddir. Sum nevnt varð Tórshavnar Manskór stovnað í 1987 - tó ikki undir frítíðarskipanini - og sungið varð fyrstu ferð á konsert saman við harmoniorkestrinum GHM.

Hesi 10 árinu hava sangararnir verið við til mong tiltøk. Sjálvir meta teir, at talið man liggja um tey tveyhundrað, og hava tey verið til bæði gaman og álvara.

Fjeltáttaðir

Eitt ið eyðkennir Tórshavnar Manskór er at sangskráin fevnir rættiliga víða - ikki

minst kronologiskt. Tí umframt at syngja føroyskar fólkaognir og fosturlandsangir, kvæðutsetningar, negro spirituals og sálmar, er kórið eisini nýhugsandi og torir at gloppa hurðini fyri nýggjum tilfari, eins og teir »gomlu« gjørdur fyrst í øldini við at syngja verk hjá samtidarkomponistum. Hetta prógvaði kórið í fjør, tá skipað varð fyri sangkapping, og tað sermerkta hendi, at tveir blaðungir komponistar, Tróndur Bogason og Leif Hansen, vunnu ávikavist fyrstu og triðju virðislon.

Fólkaognir á fløgu

Men eisini hendan nýggja fløgan er fjølbroytt. 16 sangir eru tiknir við og sungið verður bæði á føroyskum og útlendskum. Umframt at syngja sum kór burturav, sleppa eisini solistar framat, og manskórinum vant, er javnvág millum tað nýggja og tað gamla. Fleiri av teimum føroysku sangunum á plátuni hava ongantíð áður verið til taks á nokrum elektroniskum miðli sum plátu ella fløgu, hóast teir eru væl kendir, og

er talan tí eisini um nýbrot og slóðbrótandi virksemlu hjá manskórinum.

Upplýsandi húsi

Í fløguhúsanum eru frágreiðingar um sangir, tónasmiðir og søguligar umstøður, ið siga eitt sindur um upprunan hjá tilfarinum, ið manskórið syngur á fløguni. Harumframt eru myndir av kóri, solistum og kórleiðaranum, Bjarna Restorff. Hesa uppgávu hevur hann røkt øll árin, undantikið eitt tíðarskeið fyrst í nítíárunum, tá Knút Olsen hevði leiðsluna.

Teir, ið hava tikið fløguna upp, eru Kartni Fornagard, Kári Olsen og Jóhannus á Rógvu Joensen, sum eisini hevur ljóðblandað.

Umboðað Føroyar

Seinastu árinu hevur kórið ferðast í Íslandi, Danmark, Onglandi, Wales, Skotlandi og Hetlandi. Sum vit nevndu í blaðnum í gjár, gongur leiðin seinast í hesum mánaðinum til Estlands, Letlands og Litava í sambandi við tað nýsprótna mentunarsamarvið millum Baltikum og

Útnorður. Baltisku tjóðirnar eiga ein ríkan arv á hesum økinum, og ikki munnu teirra songskattir vera teimum føroysku sangarunum púra fremmandir. Kórstjórin, ið leiddi kórstevnuna í fjør, var nevniliga ættaður haðani, og hevði hann nógv sangir og tilfar við sær til Føroya.

Til hesa ferðina er gjørd ein serstøk skrá. Fleiri føroyskar fyrirkur hava sýnt hesum tóri áhuga og nýta høvið at gera vart við seg har yviri.

Men áðrenn farið verður av landinum, er høvi at hoyra tað fløguaktuella Tórshavnar Manskór framføra smakkirroyndir hjá hesi skránni. Í morgin tann 9. november kl. 16.00 verður nevniliga konsert í Norðurlandahúsinum við manskórinum. Harumframt luttaka eisini nakrir av solistunum, sum syngja á fløguni, og Tórshavnar Kamartrio, fer at spæla verk eftir Schubert.